

Azterketaren iraupena: 2 ordu eta erdi

1.- Kalkulatu $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\arctan(n^3) \cdot L(5e^{2/n} - 4) \cdot n}{(3n^2 + Ln) \cdot \sin\left(\frac{1}{n^2 + 1}\right)}$

(0.75 puntu)

Baliokidetasunak erabiliz:

$$\begin{aligned} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\arctan(n^3) \cdot L(5e^{2/n} - 4) \cdot n}{(3n^2 + Ln) \cdot \sin\left(\frac{1}{n^2 + 1}\right)} &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{\pi}{2} \cdot (5e^{2/n} - 4 - 1) \cdot n}{3n^2 \cdot \frac{1}{n^2 + 1}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{\pi}{2} \cdot 5(e^{2/n} - 1) \cdot n}{3n^2 \cdot \frac{1}{n^2}} = \\ &= \frac{5\pi}{6} \lim_{n \rightarrow \infty} L(e^{2/n}) \cdot n = \frac{5\pi}{6} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2}{n} \cdot n = \frac{5\pi}{3} \end{aligned}$$

2.- Kalkulatu $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sin(n+1) \cdot Ln}{n^a} \quad \forall a \geq 0$

(0.75 puntu)

$\nexists \lim_{n \rightarrow \infty} \sin(n+1)$ baina $\sin(n+1)$ mugatuta dago ($-1 \leq \sin(n+1) \leq 1$).

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{Ln}{n^a} = \begin{cases} 0 & \forall a > 0 \quad (Ln \ll n^a) \\ \infty & a = 0 \end{cases} \Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sin(n+1) \cdot Ln}{n^a} = \begin{cases} 0 & \forall a > 0 \\ \nexists & a = 0 \end{cases}$$

3.- Adierazi, arrazoituz, ea hurrengo baieztapenak zuzenak diren, eta, ez izatekotan, kontradibidea jarri:

- Edozein serie konbergente, absolutuki konbergentea da.
- Edozein serie konbergente, segida konbergentetik sortzen da.
- Baldin $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \ell \in \mathbb{R}$, orduan $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ konbergentea da.

(0.75 puntu)

a) Ez da zuzena. Kontradibidea: $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{n}$ konbergentea da, Leibniz betetzen baitu,

baina ez da absolutuki konbergentea, $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n}$ dibergentea baita.

b) Zuzena da. Baldin $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ konbergentea bada, orduan $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 0$ (BB). Eta, honela,

$$\lim_{n \rightarrow \infty} a_n \in \mathbb{R} \Leftrightarrow \{a_n\} \text{ konbergentea.}$$

c) Ez da zuzena. Kontradibidea: $a_n = \frac{1}{n} \Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 0 \in \mathbb{R}$. Eta, hala ere, $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n}$ dibergentea da.

4.- Estudiatu $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\cos^n x}{n^a}$ seriearen izaera $x \in [0, \pi]$ eta $a \in \mathbb{R}$ parametroen balioen arabera.

(1.5 puntu)

$$\sum_{n=1}^{\infty} a_n \text{ non } a_n = \frac{\cos^n x}{n^a} \begin{cases} \geq 0 & \forall x \in \left[0, \frac{\pi}{2}\right] \\ < 0 & \forall x \in \left[\frac{\pi}{2}, \pi\right] \end{cases} \quad \forall a \in \mathbb{R} \Rightarrow |a_n| = \frac{|\cos^n x|}{n^a} = \frac{|\cos x|^n}{n^a}$$

Eta $\sum_{n=1}^{\infty} |a_n|$ serieari D'Alambert aplikatuko diogu:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{|a_{n+1}|}{|a_n|} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{|\cos x|^{n+1}}{(n+1)^a}}{\frac{|\cos x|^n}{n^a}} = |\cos x| \cdot \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n^a}{(n+1)^a} = |\cos x| \begin{cases} < 1 & \forall x \in (0, \pi) \\ = 1 & x = 0, x = \pi \end{cases} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \forall x \in (0, \pi) \quad \sum_{n=1}^{\infty} |a_n| \text{ konbergentea da} \Leftrightarrow \sum_{n=1}^{\infty} a_n \text{ absolutuki konbergentea da} \\ x = 0 \quad \sum_{n=1}^{\infty} a_n = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^a} \begin{cases} \text{konbergentea da } \forall a > 1 \\ \text{dibergentea da } \forall a \leq 1 \end{cases} \\ x = \pi \quad \sum_{n=1}^{\infty} a_n = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{n^a} \begin{cases} \text{absolutuki konbergentea da } \forall a > 1 \\ \text{baldintzaz konbergentea da (Leibniz) } \forall a \in (0, 1] \\ \text{ez da konbergentea } \forall a \leq 0 \left(\lim_{n \rightarrow \infty} a_n \neq 0 \right) \end{cases} \end{cases}$$

5.- Aurkitu $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{x^n}{n \cdot 2^n}$ berretura-seriearen konbergentzi arloa, eta kalkulatu bere batura.

(1.75 puntu)

Balio absolutuen serieari D'Alambert-en irizpidea aplikatuko diogu:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{|x|^{n+1}}{(n+1) \cdot 2^{n+1}}}{\frac{|x|^n}{n \cdot 2^n}} = \frac{|x|}{2} < 1 \Leftrightarrow |x| < 2 \Leftrightarrow -2 < x < 2$$

Baldin $x = -2 \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{n}$ baldintzaz konbergentea da (LEIBNIZ).

Baldin $x = 2 \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n}$ dibergentea da.

Beraz, $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{x^n}{n \cdot 2^n}$ konbergentea da $\forall x \in [-2, 2)$ $\Leftrightarrow \exists S(x) = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{x^n}{n \cdot 2^n} \quad \forall x \in [-2, 2)$

Eta $\exists S'(x) = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{x^{n-1}}{2^n} \stackrel{(*)}{=} \frac{1/2}{1 - \frac{x}{2}} = \frac{1}{2-x} \quad \forall x \in (-2, 2)$

(*) Serie geometrikoa da, bere arrazioa $r = \frac{x}{2}$

Beraz, integratuz, $S(x) = \int \frac{1}{2-x} dx = -L(2-x) + K = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{x^n}{n \cdot 2^n} \quad \forall x \in (-2, 2)$

Eta, baldin $x=0 \Rightarrow S(0) = -L2 + K = 0 \Leftrightarrow K = L2$

Orduan, $S(x) = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{x^n}{n \cdot 2^n} = L2 - L(2-x) \quad \forall x \in (-2, 2)$

Gainera, $\begin{cases} x = -2 \text{ puntuan } \exists S, \exists f(x) = L2 - L(2-x) \text{ eta jarraituak dira} \\ f(x) = S(x) \quad \forall x \in (-2, 2) \end{cases}$

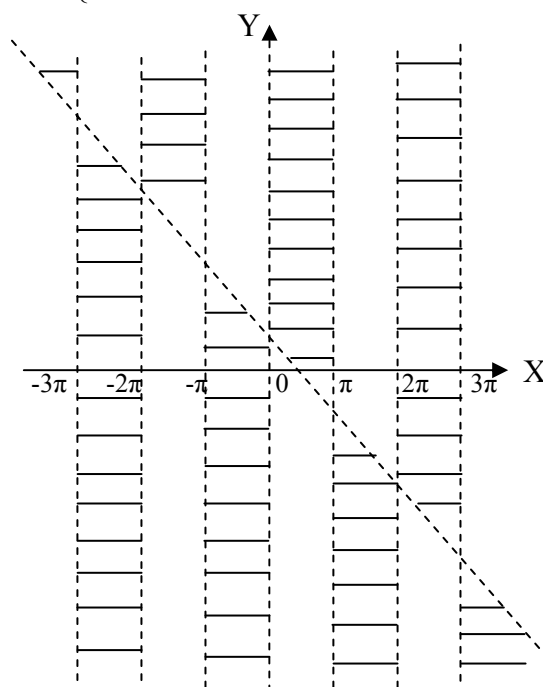
Beraz, $S(x) = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{x^n}{n \cdot 2^n} = L2 - L(2-x) \quad \forall x \in [-2, 2)$

6.- Aurkitu analitiko eta grafikoki $f(x, y) = \frac{1}{\sqrt{(x+y-1) \cdot \sin x}}$ funtzioaren definizio-eremua.

(1.25 puntu)

$$D = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2 / (x+y-1) \cdot \sin x > 0\}$$

$$(x+y-1) \cdot \sin x > 0 \Leftrightarrow \begin{cases} x+y-1 > 0 \text{ eta } \left[\sin x > 0 \Leftrightarrow x \in \bigcup_{k \in \mathbb{Z}} (2k\pi, (2k+1)\pi) \right] \\ \text{edo} \\ x+y-1 < 0 \text{ eta } \left[\sin x < 0 \Leftrightarrow x \in \bigcup_{k \in \mathbb{Z}} ((2k-1)\pi, 2k\pi) \right] \end{cases}$$

$$7.- f(x, y) = \begin{cases} \frac{e^x - e^y}{x - y} & \forall (x, y) / x \neq y \\ e^x & \forall (x, y) / x = y \end{cases} \text{ funtzioa emanik, kalkulatu bere lehenengo}$$

deribatu partzialak.

(1.5 puntu)

$$\forall (x, y) / x \neq y \quad \begin{cases} f'_x(x, y) = \frac{e^x \cdot (x - y) - e^x + e^y}{(x - y)^2} \\ f'_y(x, y) = \frac{-e^y \cdot (x - y) + e^x - e^y}{(x - y)^2} \end{cases}$$

Eta $\forall (x, y) / x = y \Leftrightarrow (x, y) = (a, a) \quad \forall a \in \mathbb{R} :$

$$f'_x(a, a) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(a+h, a) - f(a, a)}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\frac{e^{a+h} - e^a}{a+h-a} - e^a}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{e^{a+h} - e^a - he^a}{h^2} \stackrel{(L'H)}{=} \lim_{h \rightarrow 0} \frac{e^{a+h} - e^a}{2h} =$$

$$\stackrel{(L'H)}{=} \lim_{h \rightarrow 0} \frac{e^{a+h}}{2} = \frac{e^a}{2}$$

$$f'_y(a, a) = \lim_{k \rightarrow 0} \frac{f(a, a+k) - f(a, a)}{k} = \lim_{k \rightarrow 0} \frac{\frac{e^a - e^{a+k}}{a-a-k} - e^a}{k} = \lim_{k \rightarrow 0} \frac{e^a - e^{a+k} + ke^a}{-k^2} \stackrel{(L'H)}{=} \lim_{k \rightarrow 0} \frac{-e^{a+k} + e^a}{-2k} =$$

$$\stackrel{(L'H)}{=} \lim_{k \rightarrow 0} \frac{-e^{a+k}}{-2} = \frac{e^a}{2}$$

$$8.- f(x, y) = \begin{cases} \frac{L(x^2 + y^2) \cdot L(1 + xy)}{\sin(x^2 + y^2)} & \forall (x, y) \neq (0, 0) \\ 0 & (x, y) = (0, 0) \end{cases} \text{ funtzioa emanik, aztertu bere}$$

diferentziagarritasuna (0,0) puntuan.

(Puntu 1)

Bi eratan egin daiteke:

i) Jarraitutasunaren ikasketarekin hasten gara,

$$f \text{ jarraitua da } (0,0) \text{ puntuan} \Leftrightarrow \lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} f(x, y) = f(0,0) = 0$$

$$\begin{aligned} \lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} f(x, y) &= \lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} \frac{L(x^2 + y^2) \cdot L(1 + xy)}{\sin(x^2 + y^2)} \stackrel{(1)}{=} \lim_{\substack{\rho \rightarrow 0^+ \\ \forall \theta}} \frac{L(\rho^2) \cdot L(1 + \rho^2 \cos \theta \cdot \sin \theta)}{\sin(\rho^2)} = \\ &= \lim_{\substack{\rho \rightarrow 0^+ \\ \forall \theta}} \frac{L(\rho^2) \cdot \rho^2 \cos \theta \cdot \sin \theta}{\rho^2} = \lim_{\substack{\rho \rightarrow 0^+ \\ \forall \theta}} \underbrace{2 \cos \theta \cdot \sin \theta \cdot L(\rho)}_{\neq} \neq 0 \end{aligned}$$

$$(1) \text{ polarretan adieraziz: } \begin{cases} x = \rho \cdot \cos \theta \\ y = \rho \cdot \sin \theta \end{cases} \quad \forall \theta \in [0, 2\pi)$$

Beraz, f ez da jarraitua $(0,0)$ puntuan. Orduan f ez da diferentziagarria $(0,0)$ puntuan.

ii) Jarraitutasuna aztertu barik, deribatu partzialak kalkulatzeko gara,

$$f'_x(0,0) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(h,0) - f(0,0)}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\frac{L(h^2) \cdot L(1)}{\sin(h^2)}}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{0}{h^3} = 0$$

Eta, simetria, $f'_y(0,0) = 0$

Eta orain BBN aplikatuko dugu:

$$\begin{aligned} f \text{ diferentziagarria } (0,0) \text{ puntuan} &\Leftrightarrow \lim_{(h,k) \rightarrow (0,0)} \frac{|f(h,k) - f(0,0) - h \cdot f'_x(0,0) - k \cdot f'_y(0,0)|}{\sqrt{h^2 + k^2}} = 0 \\ \lim_{(h,k) \rightarrow (0,0)} \frac{|f(h,k) - f(0,0) - h \cdot f'_x(0,0) - k \cdot f'_y(0,0)|}{\sqrt{h^2 + k^2}} &= \lim_{(h,k) \rightarrow (0,0)} \frac{\frac{L(h^2 + k^2) \cdot L(1 + hk)}{\sin(h^2 + k^2)}}{\sqrt{h^2 + k^2}} \stackrel{(2)}{=} \\ &= \lim_{\substack{\rho \rightarrow 0^+ \\ \forall \theta}} \frac{L(\rho^2) \cdot L(1 + \rho^2 \cos \theta \cdot \sin \theta)}{\rho \cdot \sin(\rho^2)} = \lim_{\substack{\rho \rightarrow 0^+ \\ \forall \theta}} \frac{L(\rho^2) \cdot \rho^2 \cos \theta \cdot \sin \theta}{\rho^3} = \lim_{\substack{\rho \rightarrow 0^+ \\ \forall \theta}} \underbrace{\frac{2 \cos \theta \cdot \sin \theta \cdot L(\rho)}{\rho}}_{\neq 0} \neq 0 \end{aligned}$$

Beraz, f ez da diferentziagarria $(0,0)$ puntuan.

$$(2) \text{ polarretan adieraziz: } \begin{cases} h = \rho \cdot \cos \theta \\ k = \rho \cdot \sin \theta \end{cases} \quad \forall \theta \in [0, 2\pi)$$

9.- Diferentziala erabiliz, kalkulatu kono baten bolumena kalkulatzeko egindako errorea, oinarriaren erradioa (100mm) eta altuera (250mm) neurtu ditugunean, gehienez, neurketa bakoitzean, 1mm-ko errorea egin badugu.

(0.75 puntu)

Konoaren bolumena $B(r, h) = \frac{\pi r^2 h}{3}$ funtzio diferentziagarria da.

Beraz, neurketan egindako errorea (bolumenaren aldakuntza hain zuzen ere) diferentzialaren bitartez hurbil daiteke. Hau da:

$$\Delta B = B(r_0 + \Delta r, h_0 + \Delta h) - B(r_0, h_0) \approx dB(r_0, h_0) = B'_r(r_0, h_0) \cdot dr + B'_h(r_0, h_0) \cdot dh$$

non $r_0 = 100$, $h_0 = 250$, $\Delta r = dr = 1$ eta $\Delta h = dh = 1$

$$B'_r(r, h) = \frac{2\pi r h}{3} \Rightarrow B'_r(100, 250) = \frac{50000\pi}{3}$$

$$B'_h(r, h) = \frac{\pi r^2}{3} \Rightarrow B'_h(100, 250) = \frac{10000\pi}{3}$$

$$\text{Orduan, } \Delta B \approx \frac{50000\pi}{3} + \frac{10000\pi}{3} = \frac{60000\pi}{3} = 20000\pi$$

(GUZTIRA: 10 puntu)